

ROMA, 28. avgusta. V Italiji vlada že več dni izredno velika vročina. V Bresciji je dosegla 33, v Lucii v Toskani 36 stopinj Celzija v senci. Mnogo ljudi je dobilo opasno solnčarico, v Genovi sta dve osebi že umrli.

Mariborski in dnevi drobiž

Aurelius Augustinus

Danes slavi katoliška cerkev in ž njo vred ves kulturni svet znamenito obletnico — 1500letnico smrti sv. Avguščina. Aurelius Augustinus je zadnji veliki rimski mislec in pisatelj, ki je obvladal vso modroslovje starega veka. Po pravici ga moremo imenovati zahajajoče solnce rimske prosvete. Njegove silne in genialne ideje so skozi stoletja uplivala skoraj na vse panoge znanosti, da celo na politični in gospodarski razvoj kulturnih narodov in uživajo še dandanes v cerkvi absolutno avtoriteto. Zato je umestno, da se spomnimo tudi mi te obletnice.

Avgustin je bil rojen l. 353 v Tagasti v Numidiji kot potomec stare punske rodbine. Njegova pobožna in skrbna mati Monika mu je priskrbelo vsestransko in temeljito izobrazbo deloma v Madavri, deloma v Kartagini. Oče Patricij je zgodaj umrl. Mladi Avgustin je prišel kmalu v slabo tovarišijo, ki ga je pravno popolnoma izpridila. Zaman so bile vse prošnje matere, naj se poboljša. Šele, ko je dobil v roke Ciceronovo delo »Hortensius«, je spoznal, da je stremenje po resnici edini pravi cilj našega življenja. Kmalu nato je šel v Rim, kjer je postal sloveč govornik. Ker mu tu ni prijalo, se je preselil kod odvetnik in učitelj govornišva v Milan. Tu se je seznanil s škofom Ambrozijem, ki je slovel po svojih klasičnih govorih, po svoji značajnosti in neustrašenosti. Po dolgih in težkih nočnih bojih se je Avgustin odločil, da začne novo življenje ter sprejel l. 387 krst iz rok Ambrozija. Malo popreje ga je po dolgem iskanju našla mati, s katero se je odpravil domov. Spotoma mu je umrla mati v Ostiji. Nato je živel Avgustin z nekaterimi somišljeniki v strogi askazi v svojem rodnem mestu. L. 390 ga je v Hippo Regiju posvetil škof Valerij za duhovnika. L. 395 pa je postal njegov naslednik ter vladal nato 35 let krepko in vzorno svojo škofijo. V tem času je imel številne in ljute boje z raznimi krivoverskimi sektami, predvsem s pelagijanci in donatisti. Plod teh zmagovitih bojev so bile številne bogoslovne, modroslovne in druge knjige. L. 429 so prihrumeli v Severno Afriko divji Vandali ter oblegali utrjeni Hippo. Med obleganjem, ko so razsajali v mestu požari, kuga in lakota, je umrl Avgustin dne 28. avgusta 430.

Kot modroslovec je Avgustin pristaš novo-platonske filozofije, kateri je dal krščansko obličje. Njegov osnovni nauk je, da je naše duševno spoznavanje absolutno gotovo in zanesljivo, ker je odsev neskončnega, vseobvladujočega bitja, t. j. Boga. — Kot bogoslovec pa zagovarja z vso vnemo nauk o milosti božji, brez katere je človeško življenje brez vrednosti.

V svojih delih se peča z vsemi panogami tedanje paganske in krščanske znanosti. Neutešno hrepenenje po resnici in silne bolečine njegove spokorne duše so mu ustvarile čudovit jezik, tako da moramo prištevati Avguščina med najodličnejše stiliste vseh časov. Skupno je spisal preko 200 knjig. Najznamenitejša dela so: 1. Contra Academicos t. j. proti akademikom, ki so tajili, da je z razumom mogoče najti resnico, 2. De Trinitate, kjer govori v 15 knjigah o skrivnosti sv. Trojice, 3. De civitate Dei (o božji državi) v 22 knjigah, kjer uči, da je svet velika država, ki jo vlada Bog in ki vodi človeški rod po znanih zgodovinskih poteh. V dokaz piše zgodovino sveta v verskem, modroslovnem in družabnem razvoju, 4. Confessiones (izpovedi), ki je njegovo najznamenitejše in najbolj znano delo in kjer opisuje svoje življenje, zmoje spreobrnjenje in razmerje do Boga.

Nemogoče je v kratkih besedah opisati Avguštinovo svetovno-zgodovinski pomen. Omenimo le, da se opira na njegove ideje protestantizem (predvsem kalvinizem), da so te ideje povzročile jansenizem, ki je v vzročni zvezi s francosko revolucijo in da so iz Avguštinovih del črpali ideje nešteti poznejši krščanski in celo nekrščanski misleci. Skratka: Avgustin je postal last vsega človeškega rodu. Zato se mu klanja danes tudi naš narod.

Dr. V. T.

Poroka ravnatelja Cirila Tomana.

Danes se je poročil v Moravčah g. Ciril Toman, bivši ravnatelj Slovenske eskomptne, Trgovske banke in Kreditnega društva Mestne hranilnice mariborske, z gospico Pavlo Gselmanovo iz Tezna pri Mariboru. G. ravnatelj Toman, popularna osebnost v Mariboru, je v težkih poprevratnih časih s svojo inicijativnostjo in širokopotezno uvidevnostjo mnogo storil za okrepitev razvijajočega se slovenskega življa v tedaj še močno ponemčenem Mariboru. Posebno velikih zaslug si je pridobil tudi z negovanjem slovenskega sporta v Mariboru in je s svojim koncilijantnim nastopom in spretno taktiko rešil veliko število naše mladine iz narodne mlačnosti. Dolga leta je bil predsednik ISSK Maribora in odbornik številnih drugih narodnih in kulturnih društev. Sicer pa sploh ni bilo narodne in kulturne ustanove v našem mestu, katere ne bi z veseljem podpiral in veliko je storila desnica, kar ni videla levica. Kot priči na poroki sta fungirala gg. odvetnik dr. Štor in veletrgovec Pinter iz Maribora. Naše iskrene čestitke!

Delavska redukcija v Rušah.

Ruška tovarna za dušik je svoj obrat radi stagnacije v prodaji svojih produktov za toliko skrcila, da je te dni odpustila iz službe 72 delavcev. Odpust je vzbudil med delavstvom umljivo depresijo, ker so v Rušah delavske razmere takšne, da prizadeti nikjer ne morejo dobiti druge zasluzka in so torej vrženi v največjo bedo. Odpuščen je bil tudi en delavski zaupnik.

Narodna železničarska godba »Drava« priredi v nedeljo, dne 31. avgusta celodnevni društveni izlet k Sv. Lenartu v Slov. goricah, v Slatino-Radenci in v Zg. Radgono, kjer bo koncertirala. Prijatelji društva, ki se želijo udeležiti izleta, naj pošljejo obvezne prijave do petka do 18. ure dirigentu godbe g. Koudelki, Tomšičev drevored 230.

Št. III in Ciril-Metodarij.

Dne 8. septembra bo slavil »Slovenski dom« v Št. III v Slovenskih goricah dvajsetletnico svojega obstoja. S to dvajsetletnico pa bo obhajala slavnost naša severna meja praznik svojega vstajenja in osvobođenja, saj so se bili v Št. III najhujši narodnostni boji. Kdo izmed starih bojevnikov se ne spominja, kako nam je zatrepalo srce pri imenu tega kraja, kdo izmed Ciril-Metodarijev se ne spominja narodnih kolkov, posvečenih šoli v Št. III, kdo ne ve, koliko truda in žrtve je bilo treba za to postojanko in kdo bi se ne veselil vseh lepih in veličastnih uspehov! Zato bodo tudi Ciril-Metodarij pohiteli dne 8. sept. v Št. III, da skupno z drugimi narodno-obrambnimi društvi proslavi ta praznik.

Nečuvno.

Iz Rimskih Toplic nam poroča letoviščnik: Izražam svoje začudenje in istočasno ogorčenje, da v toplicah lastnik za svoje goste ni naročen na prav noben slovenski list, da celo na noben nemški, ki izhaja v naši državi, pač pa je tamkaj na razpolago vse polno inozemskih nemških, hrvaških in srbskih listov in revij. Še bolj čudno je dejstvo, da v celih Rimskih Toplicah ni možno niti kupiti slovenskega lista, pač pa vse možne drugejezične. Sploh se pa opazuje, da mrzi to letovišče in zdravilišče prav radikalno vse, kar je slovenskega. Za enkrat naj služijo te vrstice le kot opozorilo; ako bi pa ne pomagale, si pridržujem pravico, da stopim v bodoči sezoni tamkajšnjim merodajnejšem pravobutno na prste.

Usposobljenostni (praktični) izpiti na drž. moškem učiteljskišču

v Mariboru se prične dne 25. septembra ob 8. zjutraj. Pravilno opremljene in kolokovane prošnje je poslati izpraševalni komisiji uradnim putem vsaj do 20. septembra.

Glasbena Matica v Ptuj.

Vpisovanje se bo vršilo dne 1., 2. in 3. septembra. Vsak dan od 9.—12. in 16.—17. ure v pisarni. Reden pouk se začne dne 4. septembra. — Ravnateljstvo.

Elektrarna na Fali

prekine v nedeljo, dne 31. tm. od 7.—11. ure dobavo električnega toka za vsa mestna omrežja. Omrežje je smatrati pod napetostjo.

Poklicna posvetovalnica.

Mestni mladinski svet se je baval že večkrat, zlasti pa po referatu g. prof. Šiliha z mislijo, da se ustanovi tudi v Mariboru poklicna posvetovalnica. Socialno-politični urad mestne občine je izdal tudi tozadevne popisnice, vendar do ustanovitve ni prišlo, ker bi kaj podobnega, kakor je n. pr. na Dunaju, itak ne mogli ustanoviti. V malem obsegu pa, v kolikor to žele starši otrok oziroma delojemalci, se to že vrši. Državna borza dela daje vsakomur informacije o potrebah ali prenapolnjenosti v kakem poklicu. Zdravniško preizkušnjo pa izvrši za mestne otroke mestni fizikat, pa tudi zdravnik dotične obrtne zadruge, ker po zakonitem predpisu ne sme vstopiti v uk noben učenec, ako ga ni spoznal zdravnik kot sposobnega.

Smrtna kosa.

Včeraj popoldne je preminula sedemletna Josipina Semolič, hčerka Josipa Semoliča, zvanika drž. železnice na posledicah srčne hibe. Pogreb se bo vršil jutri ob 16. uri. — Žalujemo naše sožalje!

Mladina poje.

Naš odlični glasbenik, dolgoletni in priznani učitelj-pedagog klavirja, prof. Josip Pavčič, je zbral pod naslovom »Mladina poje« 41 priljubljenih slovenskih šolskih pesem in jih priredil za klavir (in petje) v najlažjem slogu. To so same znane, zares ljubke šolske pesemce, ki jih mladina veselo prepeva v naših narodnih šolah. Zbirka je poleg vsake klavirske šole obenem porabno učno gradivo in posebno primerno tudi za spremljevanje pri šolskem ali domačem pevskem pouku. Veliko prednost zbirki daje dejstvo, da je tekst vsake pesemce tiskan nad napevom, tako da sta oba notna sistema drug drugemu bližja, kar omogoča mlademu pianistu, da note hitreje pregleda in jih lažje čita. Tisk not — na močnem, finem papirju — je čist, jasn in jako razločen. Zbirko, ki je jako primerno darilo za razne prilike (godovne, božične in druge praznike), toplo priporočamo roditeljem, klavirskim in pevskim učiteljem, da jo nabavijo svoji deci, ki jo bo kaj hitro vzljubila. Zbirko je tiskala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Dobiti jo je za nizko ceno Din 24 v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Betonski zid pred Trofenikom v Studencih.

V Studencih pri Mariboru je izpodkopala voda na najožjem mestu pred gostilno Trofenik tako močno banovinsko cesto, da je obstojala nevarnost, da se velik del ceste zruši po strmini proti znanim »jzvirkom«. Da se to prepreči, bo okrajni cestni odbor zavaroval sedaj cesto z močnim betonskim zidom in ograjo.

Nove cestne zgradbe.

Dela, ki so bila pokrenjena po sklepu starešinstva okrajnega cestnega odbora v Mariboru na cestah Limbuš—Pekre, Bresternica—Sv. Križ in Sv. Lovrenc na Pohorju—Puščava, povsod lepo napredujejo. Cesta Limbuš—Pekre bo gotova že letos, na črti Bresternica—Sv. Križ pa bodo te dni dela končana do mostu na meji občine Jelovec. Rekonstrukcijska dela na pohorski cesti pri Sv. Lovrencu so bila nujno potrebna, ker se je rušil stari podzidek na vsej strmi črti tik potoka Radolne. Cesta bo sedaj razširjena, tako da bo sposobna za avtomobilski promet. Napravljene so bile nove močne ograje, jarki in pečine, na zgornji strani pa so bili razstreljeni. To delo bo vsakakor eno najlepših v mariborskem okraju.

Za zgradbo mostu pri Dupleku

čez Dravo je banska uprava v Ljubljani dovolila mariborskemu okrajnemu cestnemu odboru drugi del posojila. S tem je zagotovljeno, da bo ta važni most zgrajen in izročen prometu že letos. Sicer se gradnja mostu že bliža koncu. Te dni zabijajo zadnjo soho na desnem bregu Drave, montaža gornjega dela mostu pa je že preko polovice Drave. Tudi nasipi na obeh bregovih za dovozne ceste so že skoro dovršeni. Sodeč po sedanjem položaju, bo most dogotovljen že prve dni meseca oktobra, nakar se bo vršila slovesna otvoritev in blagoslovitev. Radi organizacije otvoritve se bo vršila že prihodnji teden skupna seja mariborskega okrajnega cestnega odbora in raznih krajevnih faktorjev.

KINO

Grajski:

Od sobote, 30. avgusta premijera zvočnega filma:

The singing fool

Pevajoči norec.
Al Jolson poje »Sonny Boy«.

Union:

Od sobote, 30. avgusta 100% na filmska opereta, deloma barvani zvočni velefilm:

Rio Rita

Poje John Boles.

Predstave v obeh kinih ob delavnikih ob 17., 19., 21. uri; ob nedeljah in praznikih ob 15., 17., 19. in 22. uri. Predprodaja dnevno od 9. do 12. ure na blagajni. XXVI

Zameličenje novih cest

Sv. Peter—Ložane in Maribor—Kamnica bo izvršeno še letos, ker posestniki, ki so odstopili zemljišče za novi cesti, še naprej plačujejo davek od cestišča.

12 tonski valjar

si je nabavil za valjanje cestnega gramozu mariborski okrajni cestni odbor. Valjar ima močen Diesel-motor na surovo olje in je stal 240.000 Din. Dobavila ga je tvrdka Koelbe iz Backnanga v Nemčiji in je že prispel v Maribor. Za naše ceste bo ta valjar vsekakor velikan-skega pomena, ker se bo gramoz lahko tako močno povaljal, da ga razna vozila ne bodo mogla razmetavati na vse strani. Poizkusno valjanje bo najbrže že prihodnji teden na novi cesti Limbuš—Pekre.

Velika senzacija v Mariboru.

Po dolgem pričakovanju dobimo torej v soboto, dne 30. tm. tudi v Mariboru zvočni film, ki je nastopil svojo zmago-slavno pot po vsem svetu. Oba mariborska kina bosta namreč otvorila sezono z zvočnim filmom. Kljub ogromnim investicijam pri nabavi prvovrstnih zvočnih aparatov in najboljših zvočnih filmov, je stopnina samo zmerno zvišana, tako, da si bo lahko vsakdo z malimi denarnimi žrtvami ogledal to najnovejšo pridobitev filmske industrije. Predstave se vrše dnevno ob 5., 7. in 9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa tudi ob 3. popoldne. Posebno pozdravljamo uvedbo popoldanskih predstav, ker je tako omogočen poset tudi podeželskemu ljudstvu.

Danes in jutri dva velika kabaretna večera v Veliki kavarni

Pomanjkanje srčne kulture.

Tesar Alojz Kampuš se je te dni vračal s svojo ženo domov na Pobrežje. Potoma sta zakonca srečala posestniškega sina Rudolfa Horvata in ga po starem lepem slovenskem običaju pozdravila: Dober večer! V odgovor pa je Horvat nato zavpil: »Das kann ein jeder Trottel sagen!« Ker se je Kampuš upravičeno grazil nad to brezsrčnostjo, je to nadutega Horvata tako razkačilo, da je pričel zakonsko dvojico Kampuš psovati z vsemi mogočimi cvetkami in se je končno obeh tudi dejanski lotil ter ju napadel s sesalko za kolo. Oba je ponovno z vso močjo udaril s sesalko po glavi, obrazu in plečah in jima povzročil krvne podplutbe, da sta bila oba otečena. Dogodek je tipičen primer skrajne posurovelosti in priča o popolnem pomanjkanju srčne kulture.

Borza dela v Mariboru išče nujno 2 tapetnika, 2 čevljarja, 1 žagaria, 1 milnarja, 10 izučeni kamnosekov, 1 raznašalca kruha, več vajencev sodarske, steklarske, kolarske in kleparske obrti, kakor tudi več kuharic, sobaric in služkinj.

Zboljšana hrana v Javni kuhinji na Slom-skovem trgu štev. 6.
V A razredu opoldne in zvečer Din 8.30, v B razredu Din 12.30 in v C razredu Din 14.30. Priglašajte se! XXV.

Olševa in Potočka Zjavka

ČLOVEK PRED TISOČLETJI ŽE ŽIVEL PRI NAS.

Prvi sledovi človeškega bivanja na ozemlju Dravske banovine, posebno pa nekdanjega Štajerskega in Koroškega so iz predzgodovinske dobe, ko še nimamo pisanih poročil, ampak samo izkopnine; orodje, orožje, nakit, okostje in druge stanke. Po snovi, iz katere so predmeti, razločujemo dve glavni dobi: 1. kamena doba, ki se deli v starejšo in mlajšo in 2. kovinasto dobo, ki se deli v bakreno, bronasto in železno dobo. Iz vseh teh dob imamo pri nas najdišča.

Fosilije, ki jih je našel prof. Brodar iz Celja v Potočki Zjavi, spadajo v starejšo kameno dobo. Našel je do sedaj preko osemdeset komadov obdelanega kamna in kosti. Potočka Zjavka je 110 m dolga jama, ki leži na Olševi in sicer tik pod vrhom na južnem pobočju gore nad vasjo Sv. Duh. Od meje do Potočke Zjavke ni deset minut. Najlepša pot za vsakega planinca je pot preko Železne kaple, ga planinca je pot preko Železne kaple, Sv. Lenarta na Olševo. Dva sva se po tej poti napotila na Olševo. Zgodaj jutraj iz Železne Kaple preko Sv. Lenarta do Potočke Zjavke v dežju in višje zgoraj v snegu. Še požrtvovalnejše pa je delo v jami sami ob takem vremenu. Ko sva prišla s prijateljem, sva takoj spoznala g. profesorja Brodarja, ki nama je rade volje razložil, kako se koplje in kaj se kopie. Ob razlagi g. profesorja naju je polšteno zabelo, saj je bilo komaj eno stopinjo nad ničlo. Globlje v jami je sicer bilo devet stopinj, ali to v sredini julija. Delo je naporno in ubijajoče. Vsako ped zemlje je treba izmeriti in prebrskati. Največ so do sedaj našli okostnjakov jamskih medvedov, katerih je po izjavi g. prof. Brodarja živelo v paleolitični dobi v tej jami na tisoče in tisoče. Vsak dan izkopljejo nekaj kosov okostnjakov, seveda ne popolnih in ohranjenih, temveč dele, ki niso razpadli, in so se skozi tisočletja ohranili.

Kopali so v Potočki Zjavi še drugi: kakor medicincec Groč iz Bele, ki pa ni kopal niti strokovno niti z dovoljenjem

ter je kopal po noči in skrivaj. Izkopel je sicer toliko kosti jamskih medvedov, da je dva okostnjaka sestavil, pač pa mu ni bilo mogoče dokazati ostanke pračloveka in njegovih izdelkov. Prvi, ki je strokovno kopal, je bil in je še g. profesor Brodar, ki je tudi nepobitno dokazal, da je bival v tej jami pračlovek, istovrsten s krapinskimi človekom. Pokazal nama je kresilni kamen, ki seveda za lajka nima nikakšne vrednosti, ker na njem brez razlage ne spozna to, kar vidi oči strokovnjaka. Je pa že dokaz za bivanje človeka, in sicer paleolitskega človeka, v tej jami to, da so našli na istem kraju kakor paleolitskega medveda tudi ognjišče in kresilni kamen. Dokaz je že kresilni kamen sam, ker je Olševa apnenčasta masa, kjer ni kresilnika.

Borno je moralo biti življenje jamskega človeka, ki se je nekako pred 20.000 leti tukaj preživljal z lovom in ribištvo. Ter se v jami skrivaj pred nevihto in drugimi vremenskimi nepravilnostmi. Vsa orodja tega pračloveka so iz kamna, v mlajših plasteh tudi iz kosti jamskih medvedov in diluvijalnih jelenov. Zemljo še takrat absolutno ni obdeloval in razven psa še ni imel domače živali.

Ob razsvetljavi karbidovk smo prehodili jamo. Če bi se hotelo preiskati in strokovno prekopati vso jamo, bi trebalo milijone. Na dnu jame ležijo ogromne apnenčaste skale, ki so se vtrgale od stroga. Te skale bi morali razstreliti. Pod Potočko Zjavko še slutijo eno jamo, h kateri je neki dohod, ki pa je zasut. Predno bo vsa jama le površno preiskana, bo minulo še dokaj let in požrtvovalni delavci, namreč dijaki, ki pomagajo, bodo še do stokrat preplezali strmino iz Sv. Duha k jami. Videli smo tudi mesta, kjer je medicincec Gross kopal in prekopano mesto zopet zasul, tako, da je onemogočil strokovno delo na takih mestih.

Pot na Olševo je markirana. Pogledite si to našo posebnost v naši ožji domovini!

Monte Carlo nekdanj in danes

NEKDANJI SIJAJ IN BLEŠČ IZGINJA. — SKRBI MONAŠKEGA KNEZA IN NJEGOVEGA DVORA.

Sele nekaj let je od tega, ko skoro noben roman in noben film, ki se je odigraval v mednarodnem lahkoživnem svetu, ni bil brez opisovanj in posnetkov svetovno znanega Monte Carla, ki je že toliko ljudem prinesel srečo, še številnejšim pa nesrečo in smrt. Tamkaj so se namreč shajali najmočnejši na svetu, tjakaj so prihajali na oddih vladarji, finančni in industrijski magnati od svojih operacij in spekulacij. Tamkaj se je pomikalo zlato po mizah in v nekaj urah so bile dobljene ali izgubljene naravnost bajne vsote. Tragedije so bile v Monte Carlu že skoro na dnevnem redu. V igralnicah je videti naravnost nepopisno eleganco, po razkošno opremljenih prostorih so hodile dame, ki so imele okrog vratu briljante in dragulje milijonskih vrednosti.

Vse to je sedaj minulo. Monte Carlo je namreč prišel že iz mode. Kdor je poznal eleganco tega mesta in njegovo razkošje, ta se mora prestrašiti, ako gre sedaj skozi igralne dvorane. Starikave, groteskno grde Angležinje, malomarno oblečene ženske iz Francije in tu in tam še kaka boljše oblečena Američanka, to je dandanes povprečno občinstvo te svetovno najbolj elegantne igralnice na svetu. Dandanes ni več dobiti v Monte Carlu ljudi, ki bi stavili ogromne vsote. Večinoma sede pri mizah starikave, zapuščene ženske, ki hočejo pri igri služiti izdatke za svoje borno življenje.

Dočim dolgoletni obiskovalci Monte Carla opazujejo ta nepričakovani preobrat in se spominjajo na velike pretekle čase, pa je v Monte Carlu tudi človek, ki je od tega razvoja močno prizadet in mu dela ta preokret velike preglavice. To je namreč monaški knez, ki ima od te znamenite igralnice velikanske dohodke, s katerimi vzdržuje svoj dvor in vse državne nastavitve. Vasilij Zaharov, ki si je pred nekaj leti pridobil večino delnic te igralnice, je kot prvovr-

sten poslovni človek takoj zaslutil, kaj se pripravlja. Vedel je pač prav dobro, ko je svoje akcije prodal z masnim dobičkom novemu konzorciju. Ta zviti lisjak je videl, kam gre razvoj, on je takoj zapazil, da spada Monte Carlo že v preteklost, da se njegova nekdanja slava ne bo nikdar več vrnila, da so dnevi bogastva in blagostanja Monte Carla pri kraju, in zato se je naglo umaknil, potem ko je svoje naravnost bajno premoženje spravil še pravočasno na varno.

Anekdote

Predno je odpotoval Mark Twain prvič v Evropo, se je pridno učil tudi nemščino. Ko ga je učitelj opozoril na vse skloni in mu navedel za primer sklanjanje besede — prijatelj — v nemškem jeziku, je Mark Twain vzlovoljen izjavil: »To je za mene pretežko. Predno se to naučim, se je raje odpovem vsem prijateljem!«

Fontenelle je bil l. 1740 že v tretjič odklonjen od akademije. Pripovedoval je to zelo rad in je vedno pristavil: »Ta doživljaj povem vsakomur, ki ga zavrnitev njegove prošnje ježi, vendar pa misem s tem še nikogar tolažiti.«

V Parizu je bilo splošno znano, da sta bili kneginja Harcourt in markiza Sevigné rojeni istega dne. Zato je nekoč markiza rekla kneginji: »Gospa, midve se morava na vsak način enkrat sporazumeti. Povejte mi, kakšno starost naj napovem, ako me kdo vpraša?«

Boerne je delal čisto v navzočnosti Saphirja. Ako ga je hotel Saphir zapustiti, da ga ne bi motil, je Boerne pripomnil: »Nasprotno, ostanite pri meni, ker me čisto nič ne motite. Ako pa se nad menoj sprehajate po svoji sobi, potem dobivaio moje misli neprestano brce od vas!«

Strogo izvajanje zakona o pobijanju draginje

Ministrstvo socialne politike in narodnega zdravja je iz brezštevilnih poročil, kakor tudi iz lastnih opazovanj doznalo, da se v nekaterih mestih ne izvršujejo točno odredbe zakona o pobijanju draginje in življenskih potrebščin ter brezvestne špekulacije niti po privatnikih niti po državnih oblastih in izgleda, kakor da bi bil ta zakon že razveljavljen. Zlasti se opaža, da se malokateri prodajalec življenskih potrebščin drži odredb navedenega zakona, po katerem je dolžan na vsakem predmetu označiti na vidnem mestu ceno, ki mora biti v skladu z določbo glede običajnega in dovoljenega čistega trgovskega dobička, kateri nikoli ne sme biti višji od 25%.

Z ozirom na to poostreno pažnjo socialnega ministrstva opozarja mestno načelstvo v Mariboru na sledeče točke zakona:

1. Zakon o pobijanju draginje in življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. XII. 1921 kot tudi pravilnik za izvrševanje tega zakona z dne 7. IX. 1922 sta še vedno v veljavi, ter se mora vsak strogo držati zakonskih določil.

2. Pod življenske potrebščine spada na temelju tega zakona ne samo ljudska hrana (jedila in pijače), kakor je to mišljenje v širokih ljudskih slojih pogrešno razširjeno, temveč tudi živinska hrana, obleka, obutev, kurivo, razsvetljava, poljedelske priprave, kmetijsko orodje, zdravila in drugi predmeti nujne potrebe, kakor tudi material za njihovo izdelovanje, **skratka vsi predmeti, ki čuvajo in ohranjajo telesni obstanek in omogočajo življenje po današnjih kulturnih potrebah, izvemši luksuzno blago.**

3. Vsi prodajalci življenskih potrebščin na debelo in drobno morajo označiti cene vsakemu poedinemu predmetu po vrsti blaga in običajnem načinu prodaje tako, da mora vsak kupec lahko in jasno videti označeno ceno, kar velja zlasti za predmete, ki so v delavnici (trgovini) pred njo ali pa v izloženem oknu.

4. Prodajalcu je prepovedano zahtevati za vse vrste življenskih potrebščin višjo ceno, nego je ona, ki zajamčuje običajni in dovoljeni dobiček, ki ne sme v nobenem slučaju biti višji od 25% in mora odgovarjati trgovskemu dobičku, čeprav bi bil ta v konkretnem slučaju manjši od 25%.

5. a) Prepoveduje se kupičenje življenskih potrebščin; b) prepoveduje se večkratna prodaja (verižna trgovina) in grda špekulacija; c) **prepoveduje se nakup na poti na trg**, s čemer se povzroča pomanjkanje življenskih potrebščin; d) prepoveduje se uničenje življenskih potrebščin in ponudbe višjih cen.

6. Vsako kršenje tega zakona se naj brez izjeme takoj prijavi mestnemu načelstvu odnosno sodišču.

Kazni so denarne od Din 10.000 do Din 50.000 in zaporne od 1 do 6 mesecev.

Mestno načelstvo še posebej opozarja, da je po sedaj veljavnem tržnem redu vsako prekupčevanje od strani branjevk, branjevcem in trgovcem vobče tržne dni, t. j. ob sredah in sobotah do 9. ure prepovedano, druge dneve (v mesecih april do konca septembra) do 5. ure, v mesecih oktober do konca marca pa do 7. ure. Dalje je strogo prepovedano krošnjarenje na trgu, prav posebno pa ponujanje z mesoni, mesnimi izdelki (klobase), z gobami in sadjem itd.

Prestopki se bodo kaznovali po določenih tržnega reda in zakona o notranji upravi.

Srečke, III. kolo drž. razredne loterije

so prispele in jih igralci lahko zamenjajo v upravi „Jutra“ in „Večernika“

MARIBOR. Aleksandrova c. 13

Sport

Finalna tekma za pokal LNP.

V nedeljo, dne 31. tm. se bo v Ljubljani na igrišču Ilirije odigrala finalna tekma za pokal LNP med zmagovalcema na letošnjem pomladanskem turnirju ASK Primorjem in ISSK Mariborom.

Povratak naše reprezentance.

Jugoslovanska nogometna reprezentanca se povrne v domovino v nedeljo zvečer. Ljubljanska podzveza JNS bo priredila reprezentančni ekipi slavnostni sprejem.

Male sportne vesti.

V Nürnbergu se vrši waterpolo-turnir za prevnstvo Evrope, na katerem sodelujejo Francija, Belgija, Madžarska, Anglija, Švedska in Nemčija. Dosedanji rezultati so naslednji: Belgija:Anglija 5:2 (3:1); Madžarska:Francija 12:2 (8:0); Nemčija:Švedska 7:0 (5:0); Belgija:Švedska 4:2 (2:1); Madžarska:Anglija 8:4 (3:3); Nemčija:Francija 11:0 (3:0).

Včeraj je Teplitzer F. C. gostoval na Dunaju ter premagal Nicholsona s 3:2 (2:1).

Na velikem tenis-turnirju v Seabrightu je Tilden porazil Allisona v finale 6:1, 8:6, 5:7, 2:6, 6:4.

Pred žensko olimpijado v Pragi.

Od 1.—8. septembra se bo vršila ženska olimpijada v Pragi, katere se poleg drugih držav udeležijo tudi Jugoslavija. Japonke so že v Pragi in dosega njihova atletinja Hitomi pri treningih naravnost neverjetne rezultate, ki po večini prekašajo obstoječe svetovne rekorde. Tudi Angležinje in Nemke so v izredni formi. Kanadčanka Cookova je izboljšala lastni svetovni rekord v teku na 100 m od 12 sek. na 11.8". Čehinje so imele v nedeljo zadnji preizkus in so dosegle prav lepe uspehe. Skok v višino: Ulrichova 1.40 m; skok v daljino Kužnikova 4.85 m; 200 m 28.6; 100 m 13.2; krogla: Vodičkova 10.22 m; disk Blechova 34.68 m; kopje: Peškova 30.55; 800 m: Dušilova 2:36.8; 4×100 m 53 sek.

Jugoslavijo bodo predvidoma zastopale atletinje: Šantlova (ASK Primorje), Tratnikova (SK Ilirija), Bernikova (Atena, Ljubljana), Krajnovičev (Pančevo) in še 6 atletinj, ki bodo določene od JLAS.

V znamenju bajne dedščine

Kjer gre za milijone, tam se zmeša tudi najbolj zdravi naravni razum. Zato imajo bajke o milijonih in razni slepariji z dedščinami vedno znova uspehe, čeprav se pri tem poslužujejo vedno enakih sredstev. Celotno najbolj pametni ljudje in najbolj previdni trgovci se dajo speljati na led in preslepiti od kakega sleparja, samo, če slišijo o milijonih.

To so dokazali že nešteti primeri in dokazuje zopet sledeči dogodek, ki so ga odkrili pred kratkim v Vratislavi v Nemčiji.

Dve sestri, ločena žena Ana Hartman in ločena učiteljica Jadviga Schneider, sta si izmislili fantastičen prigodek. Izjavili ste, da ste zakoniti potomki ladijskega kapitana, ki je l. 1839 umrl nekje v nizozemski Indiji in zapustil 7 milijonov dinarjev, 3 ladje, več plantaž in 3 tone čistega zlata. Za glavnega dediča da je imenoval njuno staro mater, ki pa so jo potom velikega procesa nepošteno spravili ob ogromno dedščino. Obe sestri sta si izposlovali od nekaterih starih ljudi zapriseženo izjavo, da ste dejanski pred 50 leti nekaj slišali o velikanski zapuščini, ki je pripadla njihovi stari materi. S temi listinami, ki same na sebi prav nič ne pomenijo, ste izvršili potem silne goljufije. Komur se je bajka o 7 milijonih dolarjev zdela sumljiva, pa so ga gotovo premotile 3 tone čistega zlata, ki jih je baje zapustil pravični ladijski kapitan. In vsi so dali, kar ste sestri zahtevali. Od vseh strani so ponujali zvitima ženskama velike vsote denarja. Sestri ste kupili potem hišo za 600.000 mark, draguljev za 25.000 mark, dragoceno pohištvo, preproge in vse, kar je poželelo srce, dokler ni prišla končno sleparija na dan in je policija obe sleparki aretirala ter ju izročila sodišču.

K. M. Capek - Chod:

Jindri

Roman. — Iz češčine prevel dr. Fran Bradač. 48

Čez nekaj hipov je glasno zaškripal drog pri vedru, Jindra je zajemal in Jiřina je izlivala. Kumare potrebujejo trikrat toliko vode kot salata in za zgodnje jutranje zalivanje mora biti vodnjak poln do kraja; iz viteza Jindre je postal delaven pař, spočetka za řalo, potem pa že zares in kakor samo po sebi umevno.

Jiřinina sestra se ni potem več oglasila.

— Hej, hej! si je pomislil Jindra, ko se je řele po dolgem času spomnil, kako robato se je Jiřina v temi zadržala na svojo sestro, in še bolj nego njenemu neizbranemu izreku se je začudil temu, da je tudi njega nekoliko in řele dodatno zadel.

Seveda to ni bil prvi tak izrek, ki ga je slišal od nje, čeprav ni bil doslej nobeden tako — recimo — tako robat, da bi bil res nemogoč pod cimetovim zavojem in v popelinovi obleki. Toda Jindra je marsikaj preslišal, odkar ni več zbeřala, kadar je priřel, da se preobleče v gospodično, kar bi bilo res nespačetno.

Neumno pa bi bilo tudi, če bi bil nevoljen nad tem, da je v občevanju s svojimi rabila i slovar i naglas — braniški. In — in ako naj si prizna resnico, ima jo takole rajši, kajti to priča, da ni zlobna, če je taka, kakršna je. In v tem je tičala celo neka mikavnost: če sta priřla v svojih predvečernih pogovorih — nemoteno — ker je bilo od daleč na nju videti — do skrajne transcendence in je v tem hipu naglo videl, da je — bosa.

Eolski naglas njenega glasu se ni menjaval, naj je govorila akademično ali pa braniško.

Vedro je pridno opravljalo svoje delo, saj sta morala danes mnogo dotezati. Niti besede nista govorila in v obraz si nista videla, ko se je hipoma njena glava posvetila iz nočne teme.

To je bil odsvit dosti velikega ognja plavcev, ki so ga řgali na splavu, ki je počasi, samo zaradi svoje teže plul proti Pragi in ga je spremljal ogromen oblak blodečih veřeř.

Jiřina je dvignila glavo, kakor bi se je bil dotaknil řar oddaljenega ognja, ki gori v brezveterni noči. Čeprav je bil odsvit slaboten, je oživljal njen obraz le njegov mirni plamen, sicer pa je bila vsa topa kakor maska.

Naglo se mu je zjasnilo vse, kar mu je tale izraz na licu in ustnih na enkrat povedal.

V tem izrazu je bila groza in tesnoba mučenice, ki se grudi pod bremenom in tiho prosi, da bi ji bilo breme odvzeto, obenem pa za Boga roti, naj bi se to ne zgodilo. Ta izraz je pojasnjeval, zakaj je bila danes s težo lotosovih plodov vedno k njemu tako naklonjena, pojasnjeval je njeno utrujenost, da se je kar opotekala, ostri vonj njenega telesa, njenega naglo izsušenega diha, ki ji je bridko kremžil njene ustne...

Toda namesto pričakovanega stoka se je ozvalo teřko in tiho — in bojazljivo:

»Kaj?«

In takoj je povsila svoje řareče oči, kakor bi

bila s tem »kaj?«, pri čemur ni mogla usten niti zapreti, res izrecno povedala, kar je Jindra v resnici iz njega řul:

— Prizanařaj mi!... Toda poginem, če se boř dalj obořavljat.

Jindra ni niti zinił in enozlořno vprařanje filozofke je ostalo brez odgovora.

Od tega trenutka ni niti eden niti drugi pokazal, da drug za drugega veta.

»Dovolj!« je zaklicala njuna nadzorovateljica iz sredine vrta. »Teče že čez kraj!« Čeprav sta oba gorila z istim plamenom, je hotel Jindra oditi po običajni strmi poti k reki.

Predno je mogel reči »Zbogom!« — je krčevito zadržala njena roka in obležala na njegovem rokavu:

»Vrnite se čez eno uro — vse bo spalo — jaz moram danes čuvati do polnoči — moram vam še nekaj zelo vařnega reči — še danes!«

Rekla je in skoro plakala; rekla je skoro nerazumljivo, kajti neodoljiva sila, ki je to iz nje izsilila, ji je stiskala grlo in davila.

Jindri se je zavrtelo v glavi.

»Pridem!« je zajecłjal — druga roka demonova je zapirala grlo njemu.

Stisnil je tresoče Jiřinine prste in splezal k čolnu in parkrat je zajel z veřli in bil v najgostejši temi.

»Torej z Bogom, na svidenje jutri v Koroljnu pri promociji, zelo se veselim!« je pela v temo za njim z vrta eolska harfa z visokim, čudovito rahlim tonom.

Razumel je; to je bilo zato, da bi prevarala svojo sestro.

Ko je Jindra dospel na sredo reke, je predal čoln lenemu toku, kakor da ga je teřka gorka noč utrudila.

Gorel je, razpel suknič, sam sebi je ostro zadiřal po potu. Bal se je svoje nedočakljivosti, toda samo zato, da se ne bi prehitro vrnil. Kri mu je řumela v uřesih in tudi njegova notranjost je bila ogłuřena; le uro je preklinjal, ki bo najdaljša v njegovem življenju, čeprav je preteklo řele pet minut.

Ko ga je reka odnesla kakih sto korakov, je zavesljal nazaj, vdruęi se je vračal že iz večje daljave, moral se je ogibati zadnjemu parniku in v tretjič.

Preden je do tega priřlo, se je prigodilo nekaj čudnega.

Hipoma je Jindra opazil, da ni na vodi sam, videl je to iz odseva onega drugega, ki mu je gledal čez ramo v reko, pogledal je nazaj in nad sebe, bila je to novorojena polna luna, ki se je nenadoma pojavila iz za grebena apnenčevega griča, meřikajoča sredi mavričnega kroga, s katerim jo je obdala sopara.

Na nebu se je držala jako resno, na reki pa so drobni valčki spačili njen obraz, da se je smejal, in hipoma je slišal Jindra, da je nekaj mlasknilo in pljusknilo ob čolnovi stranice.

Z luninim vzhodom se je reka prebudila.

»Jindra!« je nekaj řepnilo prav pri njegovem uřesu z zmučenim řepetom njegove matere; saj njene glasu ni nikoli poznal.

In Jindra, zbravši vse svoje misli, je ostrmel nad tem, kako je bilo mogoče, da je bil na enkrat drug človek, in je vzdihnil, nekoliko vstal, se presedel in se uprl v vesla ter odvesljal proti Pragi.

Bilo mu je kakor otroku, ki verjame v bořja spo-

ročila.

Jutri, ko bo doktor, vprařa Jiřino, ali hoče biti njegova žena in poroka z njo, po vojařko pospeřena, bo njegova pokora za njegov danařnji greh — pořeljenja.

V njegovem srcu se je razlegla neskončno sladka ljubezen do filozofke-vrtnarice.

V.

Jindrova promocija.

V teli dneh je bil Jindra mlajři s starejšim zopet več ali manj sprijaznjen.

To pot je začel proti vsi dosedanji navadi — sin, saj je imel za to pretvezo, ki mu je bila prav za prav neodoljiva potreba in tudi — ako je hotel biti sam sebi odkritosrčen — precėj, da zelo vařen povod.

Dr. Pavák je namreč plačeval svojega sina četrtletno, in sicer zelo točno, tudi takrat, kadar je bila med njima resna napetost, in ob takih prilikah je pošiljal po pošti, izvzemši samo enkrat, in to je bilo ravno ob tem četrtletju.

Bilo je že drugega, a oče še vedno nič —

Če je Jindra mislil, da pride oče to pot k svečanl spravi, se je zelo zmotil, poteklo je řtiriindvajset, osemindřideset ur, in ker je bila nevarnost, da se zadeva še bolj zavleče, bo pač treba hočeš nočeš posnemati Mohameda in se sam napotiti h gori.

Drugekrat je bil varčen in očetova netočnost bi ga ne bila spravila v zadrego, a to pot je bil v zadregi do uřes: takse za rigoroz in drugi z njim zvezani izdatki so ga tako izčrpali, da vse kaže, da ne preostane nič drugega nego zlomiti svoj značaj in leřti h križu.

Še nekaj drugega ga je sililo k temu...

Poslal je bil namreč očetu pred tednom povabilo k promociji po pošti, kakor komurkoli drugemu. Storił je to nalař, toda popolnoma v stilu očeta, ki je v dalj časa trajajočem sporu s sinom, ki ga je od njega ločila samo kuhinja, posebno rad gojil poštne zveře, kar je bilo običajno znak skorajšnjega sprijaznjenja.

Če je storil zdaj sin tako, se je nadejal, da se tudi oče odzove, in kakor ga pozna, gotovo z nakaznico. Kakor hitro se to zgodi, pojde in povabi očeta osebno; v tem bo humor in takoj potem pojdeti skupaj na slavnosten manifestacijski izprehod obeh Jindrov po cesti in zopet nastane vrsta blaženih dni, v kakoršnjih ni bilo srečnejšega sina in očeta v Pragi in sploh pod solncem...

Toda — glejmo! — oče ni razumel, ni priřel, ni poslal... in ni več dvoma, da vidi oče stvar v drugačni luči, nego jo je mislil Jindra priřgati, da smatra njegovo povabilo za ořabnost, ki je segla predaleč in previsoko, ki jo je torej treba popraviti in končno je Jindra po tolikem premišljevanju potrkal na očetova vrata.

Oče je bil kakor raketa — odzgoraj vlařna. Skočil je sicer s stola, kakor bi hotel pasti sinu okoli vratu, toda v tem hipu je ugasnil, postal resen, a izpregovoril je po čeřko, ne po angleřko.

»To je dosti,« je rekel in zalučil svinčnik v »Motje pravljice«, ki je poplavljal mizo z množico korrektur.

— da prideř na oči... in da prideř pogledat svojega pogodenege očeta!« je dodal.

(Nadaljevanje sledi.)

'Griffon' motorji!

»Peugeot« kolesa ter deset raznih vrst koles, najboljři produkt svetovno znanih nemških in francoških tovarn. Ugodna odplačila na obroke.

JUGU D. Z. O. Z. — MARIBOR, XXIII Tattenbachova ul. 14.

Prazno sobo

oddam gospodu, gospodični ali gospej z lastnim pohiřtvom. Kuhati ne dovolim. Stritarjeva ulica 5/L. 2370

Dvosobno stanovanje

v Maistrovi ulici 18/II oddam s 1. oktobrom. Osebnı obisk se ne řeli. Pisemne ponudbe z navedbo poklica in řtevilo družine nasloviti na J. Zadravec, umetni paromlin, Srediřče ob Dravi. 2383

Opremljeno sobo

za dve osebi takoj oddam. Maistrova ulica 18, vrata 4. 2384

Gospe!

V pondeljek, dne 1. septembra 1930 otvori gospa Helena Weyand, Düsseldorf, v hotelu »Pri zamorcu« svoj edini tridnevni

tečaj za fino pogrınjanje mize

v zvezi s predavanjem »Bon ton v modernem življenju — kako naj jemo?«

Med drugim se bodo řtiri različne mize s sodelovanjem dam popolnoma pogrınile, pri čemer se bo uporabljal samo najmoderneři porcelan, kristal in srebro.

Kako vabiř goste in kako prirejař svečanosti? Nauk o oliki in obnařanju. Serviranje usluřbencev in gospodinj. Zlaganje sevlet vrstni red jedil itd.

Dnevni tečaj od 15. do 17. ure, večerni tečaj od 20. do 22. ure.

Honorar za tridnevni tečaj Din 75.—.

Vstopnice dobite v trgovini muzikalij H ö f e r, Ulica 10. oktobra 2. 2382

Zahtevajte povsod »Večernik«!

Hčerke!

Oglejte si veliko zalogo novih

MODNIH LISTOV

za jesen in zimo

v Knjigarni Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova 13

Solske kniige in potrebřčine

kupite najboljře in najceneje v knjigarni

Tiskovne zadruge v Mariboru, Aleksandrova cesta řtev. 13

Pri skupnem naročilu primeren popust!

Izdaja Konzorcij »Jutra« v Ljubljani; predstavnik izdajatelja in urednik: FRAN BROŽOVIČ v Mariboru. Tiska Mariborska tiskarna d. d., predstavnik STANKO DETELA v Mariboru.